

A Lengyel Tátrai Mentőszolgálatnak –
annak a cégnek,
amelynek mindenemet odaadtam
és amelytől mindent megkaptam.

Bevezetés

A részletes kalauz 12. kötetében tárgyalt terület: – a Tátra főgerince a **Menguszfalvi-csorba** (Východné Mengusovské sedlo, Czarnostawiańska Przełęcz, Östliche Mengsdorfer Scharte) és a **Békás-tavi-csorba** (Žabie sedlo, Žabia Przełęcz, Froschseejoch) között; – az összes oldalgerinc (szám szerint kettő); azaz összefoglalva: Ökör-hát + Olga-csúcs + Tylka-tornyocska + Simon-torony. Csaknem bizonyos, hogy az Ökör-hát számos elnevezése az ökrök legeltetésével függ össze. Sokéves fejlődés után az elnevezések úgy rögzültek, hogy az Ökör-hát elnevezés a Menguszfalvi-csorba és a Felső-Békástavi-csorba közötti gerincrészt fedi, kivéve az Olga-csúcsra vezető oldalgerincet, amely a lengyel nyelvben az elnevezés eredetét adta (Wołowiec Mięgoszowiecki). A főgerinc következőkben ismertett szakasza D-ről a Menguszfalvi-Békástavi-völgyet, É-ről pedig a **Halastavi-völgyet** (Dolina Rybieho potoka, Dolina Rybiego Potoka, Fischseetal) választja el – leírás a kalauz 7. kötetében. Csak a gerincszakasz széles ny. vége, a Hincó-tavi-torony emelkedik a **Hincó-tavi-katlan** (Hincova kotlina, Dolina Hińczowa, Hinzenseekar) fölött – részletes leírás a kalauz 10. kötetében.

Minden gyűjtőnév pontatlan, többértelmű, a Tátra-kutatók és a Tátra-rajongók különféleképp értelmezik. Így van ez a most tárgyalt Ökör-háttal is. Teljes a hasonlóság a kalauz 11. kötetében tárgyalt „Liptói-fal” fogalmával. Röviden: legjobb a terepet pontról pontra megnevezni, toronyt a csorba után, csorbát a torony után, és elfelejteni az általánosításokat.

A „Völgyek” fejezetében ismertetjük a Menguszfalvi-Békástavi-völgyet és az egyik völgyteraszát: az Ökör-hát-katlant. A völgy további részét, azaz a **Felső-Békástavi-katlant** (Kotlinka pod Žabím koňom, Kotlinka pod Žabim Koniem, Froschseekar) és a **Hunfalvy-völgyecskét** (Dolinka pod Váhou, Kotlinka pod Waga, Meeraugtälchen) a kalauz 9. kötetében tárgyaltuk.

A jelen kalauzban használt egyezményes szabályokat a kalauz 1. kötetében ismertettük, majd egy-egy részét megismételtük a 4., 6., 7. és 10. kötetben. Most csak néhányra emlékeztetek:

1. **Elnevezések.** Nem változtatok a hagyományos neveken,

amelyek a térképeken és a kalauzokban használatosak. Azon alakzatoknak, amelyeknek mindeddig csak szlovák neve volt, igyekszem a szlovák elnevezéshez lehetőleg a leghasonlóbb lengyel nevet adni. A nacionalista vagy egyéni ambíciók miatt mindenáron bevezetett különbségeket hibásnak és mindenekelőtt veszélyesnek tekintem.

2. **Nehézségi skála.** A mászóutak nehézségét a felülről nyitott UIAA-skála szerint adom meg. E skála 4 alsó fokozattal bővített kiegészítése a turista nehézségeket foglalja magában: 0-, 0, 0+ és I.

3. **Magasságok.** A magasságokat az általánosan hozzáférhető források szerint adom meg. Azon tereppontoknál, amelyek magasságát hivatasos földmérők mindeddig nem mérték meg pontosan, a „kb.” vagy a „mintegy” megjelölést használom.

4. **Irányok.** A „jobb” és „bal” fogalmakat menetirány szerint kell értelmezni. Kivételt képeznek a patakok, ahol a folyásirány a mérvadó. Hasonló értelme van a „helyrajzi” fogalomnak – itt az irányt nem a gyalogló turista, hanem az „objektív” lezuhanó kő adja meg.

Létezik egy történelmi-etikai probléma is. Név és tény szerint elemezzük-e elődeink tévedéseit és tökéletlenségeit, avagy inkább saját változatot írjunk, és ebben nem említjük a teljes bizonyossággal vagy feltehetően téves változatokat. Tanácskoztam néhány szakemberrel (Robert Janik, Jan Krzysztof, Andrzej Skłodowski), és azon elhatározásra jutottam, hogy figyelmeztetni kell a más művekben meglévő tökéletlenségekre, amelyekből – és ez a valóságot szépítő kifejezés – nem kevés van. Tehát korlátozott bizalom minden mű felé.

Egy másik probléma az ábrák vagy a szóbeli leírások elsőbbsége. Manapság mindnyájan „képfüggő civilizációban” élünk. A borulátók Gutenberg találmányának gyors hanyatlását jósolják.

Ha az útleírás mindkét változata rendelkezésre áll, a kalauzban mindkettőt közöljük. A választás joga az olvasóé.